

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

д.е.н., проф. Баранова В.Г.

« ____ » _____ 2017 р.

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 6.03050801 «Фінанси і кредит»

за темою:

Визначення фінансового стану як елемент управління його фінансовою діяльністю

(на прикладі ПАТ «Одесагаз»)

Виконавець

студентка фінансово-економічного
факультету

Бень Ганна Андріївна

Науковий керівник

к.е.н., ст. викладач

Іоргачова Марія Іванівна

Одеса 2017

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1 Сутність, значення та задачі аналізу фінансового стану підприємства. Види фінансового аналізу.....	5
1.2. Методика проведення оцінки фінансового стану підприємства.....	8
1.3. Система показників, що характеризують фінансовий стан підприємства.....	12
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПАТ «Одесагаз»	30
2.1 Фінансово-економічна характеристика ПАТ «Одесагаз».....	30
2.2 Оцінка майнового стану та структури капіталу.....	33
2.3 Оцінка ефективності та інтенсивності використання капіталу	36
2.4 Оцінка фінансової стійкості та платоспроможності.....	43
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ЩОДО ПОЛІПШЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	51
3.1.Проблемні аспекти у діяльності ПАТ «Одесагаз»	51
3.2.Шляхи поліпшення фінансового стану ПАТ «Одесагаз».....	54
ВИСНОВКИ	65
Список використаних джерел	68
Додатки	

ВСТУП

Основу фінансової системи будь-якої країни складають фінанси підприємства, оскільки саме вони формують найбільшу частину фінансових ресурсів держави в цілому. Будь-які зміни у сфері фінансів підприємств суттєво впливають на фінансову систему країни.

В умовах динамічного та різнобічного розвитку суб'єктів господарювання в сфері ринкової економіки стає важливим і вкрай необхідним постійний аналіз фінансового стану підприємств. За допомогою проведення комплексного фінансового аналізу стає можливим вирішення багатьох питань: покращення майнового стану підприємства, пошук прихованих резервів, підвищення рентабельності та конкурентоспроможності підприємства, попередження кризових явищ фінансового стану та запобігання банкрутству.

Велике значення при проведенні фінансового аналізу має вибір методів та методик оцінки фінансового стану підприємства, оскільки від якості аналізу та діагностики економічного стану підприємства, визначення стратегії розвитку залежить подальше функціонування організації.

Саме тому, аналіз фінансового стану підприємств ніколи не втрачає свою актуальність та потребує постійного удосконалення методик такого аналізу.

Вивченням проблем у сфері фінансового аналізу займалися наступні науковці: Брунгільд С.А., Волкова Н.А., Зятковський І.В., Слободян Н.Г., Шеремет А.Д., Яцишин Н., Костирко Р.О., Лігоненко Л.О., Терещенко О.О., Поддєрьгін А.М. та ін..

Метою дипломної роботи є теоретичне та практичне дослідження фінансового стану підприємства як елементу управління його фінансовою діяльністю на прикладі ПАТ «Одесагаз».

Об'єктом дослідження є процес оцінки фінансового стану підприємства на прикладі ПАТ «Одесагаз».

Предметом дослідження є економічні відносини щодо управління фінансовим станом підприємства

Завданнями дипломної роботи є:

- висвітлення та систематизація теоретичних основ фінансового аналізу;
- проведення оцінки майнового стану ПАТ «Одесагаз»;
- проведення аналізу ефективності та інтенсивності використання ресурсів ПАТ «Одесагаз»;
- оцінка ліквідності та платоспроможності ПАТ «Одесагаз»;
- визначення фінансового стану ПАТ «Одесагаз»;
- пошук шляхів покращення фінансового стану ПАТ «Одесагаз».

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань в роботі використовувалися загальні методи наукового пізнання, а саме економічного аналізу, синтезу, порівняння, аналогії, узагальнення, економіко-математичні, економіко-статистичні, коефіцієнтів та інші.

Інформаційною базою дипломної роботи є навчальні посібники, періодичні видання, Закони України та нормативно-правові акти, а також навчально-методична інформація, отримана в процесі виконання навчально-виробничої практики на ПАТ «Одесагаз», а саме звітність бухгалтерського обліку за період 2012- 2016 рр. ПАТ «Одесагаз»: форма 1 «Баланс», форма 2 «Звіт про фінансові результати», форма 3 «Звіт про рух грошових коштів». Використанні форми звітності відповідають діючим П(С)БУ згідно Наказу Мініфіну № 73 від 07.02.2013 та відповідають принципу порівнянності.

Структура дипломної роботи складається з трьох розділів. Перший розділ розкриває сутність фінансового аналізу, його класифікацію та методологію. У другому розділі надається аналіз показників фінансового стану ПАТ «Одесагаз». Третій розділ висвітлює проблеми товариства та шляхи вирішення визначених проблем, пропонує практичні підходи поліпшення фінансового стану ПАТ «Одесагаз».

ВИСНОВКИ

Постійний та якісний аналіз фінансового стану суб'єктів господарювання є необхідною умовою успішного функціонування будь-якого підприємства.

Комплексний аналіз фінансового стану підприємства дозволяє визначити тенденції його розвитку, виявити проблемні питання у діяльності підприємства, ризики, які впливають на фінансові результати його діяльності, а також запобігти появі кризових явищ та попередити настання банкрутство, що є дуже актуальним в умовах нестабільної економічної ситуації.

Існує безліч видів фінансового аналізу діяльності підприємства, зокрема виділяють внутрішній та зовнішній аналіз, тематичний та повний, попередній, поточний та перспективний та ін.. Вибір виду фінансового аналізу залежить від мети, з якої проводиться оцінка фінансового стану підприємства.

До основних методів, за допомогою яких проводиться фінансовий аналіз, відносяться: горизонтальний, вертикальний, порівняльний, факторний та аналіз фінансових коефіцієнтів. У роботі були використані усі перелічені методи.

Фінансові показники підприємства включають у себе: показники майнового стану підприємства, показники рентабельності діяльності, показники оцінки ділової активності підприємства, відносні та абсолютні показники фінансової стійкості, показники оцінки ліквідності та платоспроможності.

Показники майнового стану використовуються для аналізу складу активів підприємства та джерел їх фінансування. Аналіз рентабельності використовується для оцінки ефективності використання наявних на підприємстві ресурсів. Також, ефективність та інтенсивність використання активів можна визначити за допомогою показників ділової активності підприємства.

Одним з основних етапів аналізу фінансового стану підприємства є визначення типу фінансової стійкості підприємства, який залежить від наявності власних оборотних коштів у розпорядженні підприємства. Існує чотири типи фінансової стійкості, а саме абсолютний, звичайний, нестійкий та кризовий тип.

Зовнішнім проявленням фінансового стану підприємств є ступінь його ліквідності та платоспроможності, яка визначається як здатність підприємства вчасно заплатити по своїм платіжним зобов'язанням. Для оцінки ліквідності підприємства проводять аналіз ліквідності його балансу, для оцінки платоспроможності – розрахунок коефіцієнтів платоспроможності.

Якщо у результаті проведеного аналізу фінансовий стан підприємства виявився незадовільним, то стає необхідним визначити імовірність настання банкрутства, що є можливим за допомогою 5-факторної Z- моделі Альтмана.

У роботі була проведена оцінка фінансового стану ПАТ «Одесагаз». У результаті аналізу було виявлено, що товариство знаходиться у кризовому фінансовому становищі та близько до банкрутства. Це було спричинено низької факторів:

- неефективним управлінням активами підприємства;
- незадовільною політикою управління дебіторською та кредиторською заборгованостями;
- скороченням виробничого та комерційного циклів підприємства;
- відсутністю власних обігових коштів, що є однією з основних умов фінансової стійкості підприємства;
- збитковістю підприємства, що спричинено специфікою діяльності;
- неплатоспроможністю та неліквідністю підприємства в цілому.

Якщо управлінський персонал не прийме негайних дій, спрямованих на стабілізацію фінансового стану підприємства, то за розрахунками згідно з моделлю Альтмана банкрутство настане з 90% імовірністю.

Таким чином, з метою подолання скрутного фінансового становища були розглянуті наступні заходи:

- підвищення ефективності управління дебіторською та кредиторською заборгованостями;
- реструктуризацію активів підприємства та джерел їх формування, особливо в частині поточних зобов'язань та забезпечень;

- використання сучасних форм рефінансування заборгованостей та альтернативних джерел фінансування діяльності підприємства;
- вдосконалення систем фінансового планування та прогнозування на підприємстві за допомогою використання процесу бюджетування, спеціалізованих програмних забезпечень та запровадження системи раннього попередження та реагування.

У разі, якщо усі перелічені шляхи виходу з кризового становища не будуть ефективними, то вважається доцільним провести реорганізацію підприємства шляхом виділення окремих його підрозділів.

Однак, незважаючи на всі, розглянуті у роботі, заходи щодо стабілізації фінансового стану підприємства, потрібно враховувати, що діяльність ПАТ «Одесагаз» та інших підприємств України до теперішнього часу зазнають та можуть зазнавати у найближчому майбутньому впливу від політичної та економічної невизначеності, яка триває в Україні.

Кінцевий результат розвитку та наслідки політичної та економічної кризи важко спрогнозувати, однак вони можуть мати подальший серйозний негативний вплив на економіку України та діяльність підприємств зокрема. Саме цей фактор підвищує роль фінансового аналізу як інструменту управління діяльності підприємства.

З огляду на світову тенденцію, значимість проведення фінансового аналізу буде невплино зростати та потребувати динамічних змін в методиках оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безбородова Т. В. Сутність та необхідність аналізу фінансового стану/ Безбородова Т. В.//Економіка. Управління. Інновації. Випуск. – 2014. – №. 1. – С. 11.
2. Брунгільд С. Управління дебіторською заборгованістю: навч.посібник / Світлана Брунгільд.,– Litres, 2017. – 591 с.
3. Букало Н. А. Ефективна система управління дебіторською заборгованістю, як основний фактор впливу на платоспроможність і ліквідність підприємства / Н. А. Букало, В. В. Ляшук // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2014. - Вип. 11(2). - С. 44-70.
4. Бутинець Ф. Ф. Шляхи удосконалення обліку розрахунків з контрагентами/ Бутинець Ф.Ф.//Економічна теорія та історія економічної думки. – 2015. – С. 72.
5. Вишневська О. М. Сутність і особливості фінансового прогнозування діяльності підприємства / Вишневська О. М., Колодій І. П. //Фінансовий простір. – 2015. – №. 1. – С. 63-68.
6. Волкова Н.А. Економічний аналіз: навч. посібник. /Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт. – 2015. – 310с.
7. Волкова Н. А. Економічний аналіз управління діловою активністю підприємства. /Волкова Н.А. – 2013.
8. Голов С. Ф. Аналіз підходів до визначення економічної сутності фінансових результатів діяльності підприємства./Голов С,Ф. //Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах. – 2014. – С. 310.
9. Гудзь О.С. Дебіторська та кредиторська заборгованість в системі управління фінансовими ресурсами підприємств // Облік і фінанси. — 2012. — №01— 02. — С. 59—61.
- 10.Данильчук І. В. Рефінансування дебіторської заборгованості як засіб підвищення платоспроможності підприємств на сучасному етапі /Данильчук І.В.//Економічний вісник університету.– 2013. – №. 20-1.

- 11.Дорошенко А. П. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті діагностики загального фінансового стану підприємства / Дорошенко А. П. //Ефективна економіка. – 2013. – №. 2.
- 12.Зятковський І.В. Фінанси підприємств. – К.:Кондор, 2013. – 364 с.
- 13.Івченко Л. В. и др. Аналіз фінансового стану підприємств: інформаційне та методичне забезпечення. – 2015.
- 14.Ковальчук Н. О. Антикризовий фінансовий менеджмент як основа управління фінансами вітчизняних підприємств/ Ковальчук Н. О., Павлюк А. О. //Економіка та суспільства. – 2016. – С. 203.
- 15.Костирко Р.О. Фінансовий аналіз: навч. посібник./ Костирко Р.О. — Х.: Фактор, 2007. — 784 с.
- 16.Коць О.О. Ефективність використання оборотних активів українськими підприємствами [Електронний ресурс] /О.О. Коць, М.А. Цікайло //Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.10. – С. 218–224
- 17.Костецький Я.І. Рентабельність як показник ефективності сільськогосподарського виробництва аналіз / Я. І. Костецький // Всеукраїнський науково-виробничий журнал: Інноваційна економіка. – 2012. – № 2[28]. – С. 98-100.
- 18.Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. / Коробов М.Я./- К.: Знання, 2014.
- 19.Крапівіна А. О. Фінансове планування на підприємстві та напрямки його удосконалення / Крапівіна А. О. -Українська академія банківської справи Національного банку України. - 2014.
- 20.Круш П. В. Методики оцінки фінансової діяльності підприємства / Круш П. В., Якименко Р. А. //Сучасні проблеми економіки і підприємництва. – 2015. – №. 16. – С. 271-276.
- 21.Лігоненко Л.О. Управління дебіторською заборгованістю: навч.посіб. / Л.О. Лігоненко, Н. М. Новікова. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 274 с.

- 22.Маліновська О. Я. Платоспроможність підприємств України в сучасних умовах / О. Я. Маліновська // Вісник Львівської державної фінансової академії. Науковий журнал. – 2012. – № 22. – С. 137–141.
- 23.Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посібник./Мец В.О. — Київ: КНЕУ, 2013. — 132 с.
- 24.Москаленко Л. А. Методи антикризового управління підприємством / Москаленко Л. А., Хринюк О. С. -Актуальні проблеми економіки і управління. – 2011. – Т. 5.
- 25.Нусінов В. Я. Методичні аспекти діагностики кризового стану на підприємствах ./Нусінов В. Я., Буркова Л. А. //Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2016. – №. 2 (56) Ч. 2.
- 26.Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: підручник/ Поддєрьогін А.М. – К. : КНЕУ, 2012. – 571 с.
- 27.Піддубна Л. І. Ліквідність та платоспроможність як індикатори фінансового стану підприємства / Л. І. Піддубна, П. В. Смірнова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2013.
- 28.Положення (стандарти) бухгалтерського обліку .- [Електронний ресурс]- Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>
- 29.Річна фінансова звітність ПАТ «Одесагаз».- [Електронний ресурс]-Режим доступу: <https://smida.gov.ua/db/participant/03351208>
- 30.Сельська Г. Т. Фінансове планування на підприємстві: проблемні аспекти та напрямки удосконалення. / Сельська Г. Т. -Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/18073/1/%D0%A1%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D1%81%D0%BA%D0%B0.pdf> – 2017.
- 31.Семенов Г. А., Пелешко А. В. Оптимізація структури капіталу підприємства - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2010_4/files/EC410_3. – 2014. – Т. 5.

- 32.Скриньковський Р. М. Фінансовий стан підприємств: сутність, прийоми та методи проведення аналізу/ Скриньковський Р. М., Семчук Ж. В. //У номері. – 2014. – С. 201.
- 33.Слободян Н.Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика/ Слободян Н.Г. //Економічний аналіз. – 2015. – Т. 18. – №. 2. – С. 239-245.
- 34.Словник економічних термінів. -Режим доступу: <http://epi.cc.ua/slovar-ekonomicheskikh-terminov.html> - 2013.
- 35.Терещенко О. О., Павловський С. В. Удосконалення фінансового механізму антикризового управління підприємством //Фінанси України. – 2016. – №. 6. – С. 108-123.
- 36.Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання / Терещенко О. О.-К.: КНЕУ. – 2003. – Т. 554.
- 37.Шевчук С. Визнання та оцінка зобов'язань у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності //Бухгалтерський облік та аудит. — 2012. — № 6. — С. 18—23.
- 38.Шеремет О. О. Фінансовий аналіз: [навч. посібник] / О. О. Шеремет. – К.: Кондор, 2015.– 458 с.
- 39.Яцишин Н. Методика аналізу фінансового стану підприємства / Н. Яцишин // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо- поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету „Економічна думка”, 2013. – Вип. 10. – Ч. 4. – С. 439–445.
- 40.Z-модель Альтмана. [Електронний ресурс]- Режим доступу: http://economicportal.ru/ponyatiya-all/altman_z_model.html